

Innst. S. nr. 190

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra samferdselskomiteen

Dokument nr. 8:65 (2002-2003)

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Øyvind Vaksdal og Ulf Erik Knudsen om å innføre krav om lokale folkeavstemninger ved bygging av bompengefinansierte veiprojekter

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I Dokument nr. 8:65 (2002-2003) fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det stilles krav om at det gjennomføres lokale folkeavstemninger når det skal opprettes bompengefinansierte veiprojekter."

Som bakgrunn for forslaget vises bl.a. til at ved behandling av bompengefinansierte veiprojekter legger stortingsflertallet betydelig vekt på at slike prosjekter er lokalt forankret gjennom behandling i kommunestyre og fylkesting, og da med positivt utfall for de aktuelle prosjekter.

Det har imidlertid gjentatte ganger vist seg at det ikke alltid er samsvar mellom flertallet i kommunestyret og fylkestinget, og befolkningens meninger.

Selv om kommunene har anledning til å søke råd hos befolkningen gjennom folkeavstemninger, gjøres ikke dette.

Det er Stortinget som avgjør om bompengeselskap skal få rett til å kreve inn bompenger for å finansiere tiltak og prosjekter, det påhviler derfor Stortinget et ansvar å sørge for at befolkningen høres når slike prosjekter skal gjennomføres. Det er en selvfølge at når Stortinget stiller et krav om lokal folkeavstemning, så skal staten også dekke de kostnadene dette påfører kommunen eller fylkeskommunen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv Froyn, Jan Petter Rasmussen og Tor-Arne Strøm, fra Høyre, Anne Berit Andersen, Sverre J. Hoddevik, Hans R. Kjæstad og lederen Petter Løvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahle, og fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, viser til vedlagte uttalelse av 3. april 2003 fra Samferdselsdepartementet i saken.

Flertallet viser til at det til grunn for bompengesøknader ligger formelle lokale vedtak fattet av kommuner og fylkeskommuner.

Flertallet vil vise til at de lokale myndigheter har mulighet til å gjennomføre folkeavstemninger knyttet til bompengeprojekter.

Flertallet mener kommuner og fylkeskommuner må stå fritt til å bestemme hvorvidt de vil benytte lokale folkeavstemninger i slike saker. Er det et misforhold mellom kommunale og fylkeskommunale planer og vedtak i bompengesaker og de lokale innbyggernes ønsker, kan det gis uttrykk for dette i lokalvalgene.

Flertallet foreslår at Dokument nr. 8:65 (2002-2003) blir avvist.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Kenneth Svendsen, viser til saksfremstillingen i Dokument nr. 8:65 (2002-2003), og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det stilles krav om at det gjennomføres lokale folkeavstemninger når det skal opprettes bompengefinansierte veiprojekter."

FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet:**

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det stilles krav om at det gjennomføres lokale folkeavstemninger når det skal opprettes bompengefinansierte veiprosjekter.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:65 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Øyvind Vaksdal og Ulf Erik Knudsen om å innføre krav om lokale folkeavstemninger ved bygging av bompengefinansierte veiprosjekter - avvises.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 10. april 2003

Petter Løvik
leder

Anne Berit Andersen
ordfører

Geir-Ketil Hansen
sekretær

Vedlegg

Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til samferdselskomiteen, datert 3. april 2003

1. Dokument nr. 8:65 (2002-2003) Forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Øyvind Vaksdal og Ulf Erik Knutsen om å innføre krav om lokale folkeavstemninger ved bygging av bompengefinansierte veiprosjekt

Jeg viser til samferdselskomiteens brev av 5. mars 2003, med vedlegg.

Det foreslås i Dok. nr. 8:65 (2002-2003) at det skal stilles krav om at det gjennomføres lokal folkeavstemning når det skal opprettes bompengefinansierte vegprosjekter. Det vises til at ved behandling av bompengeprojekter legger stortingsflertallet vekt på at sakene har lokal forankring gjennom behandling i kommune- styre og fylkesting.

Det forhold at bompengeprojekter skal være basert på lokalt initiativ, er en praksis som er etablert med tilslutning fra Stortinget. Denne praksisen er omtalt i en rekke stortingsdokument. I St.meld. nr. 32 (1988-1989) Norsk veg- og vegtrafikkplan 1990-93 fremgår det at før et forslag om bompengefinansiering kan fremmes for Stortinget, må bompengefinansiering som hovedregel være vedtatt av fylkeskommunen og de kommunene som er direkte berørt av bompengeanlegget.

Forslag om lokal folkeavstemning

Samferdselsdepartementet forholder seg til de formelle lokale vedtak som fattes av kommuner og fylkeskommune. Viser det seg at det ikke er samsvar mellom det lokale vedtaket og lokalbefolkningens ønsker, mener jeg dette i utgangspunktet er et problem som må løses mellom kommunen/fylkeskommunen og lokalbefolkningen. Det er ingenting i veien for at det lokalt arrangeres folkeavstemninger i forkant som grunnlag for det lokale vedtaket som skal treffes.

Stortinget legger vekt på det lokale initiativet fra den aktuelle vertskommunen, ved behandling av bompengesøknader. Samtidig blir det også lagt vekt på hvordan et bompengeprojekt vil kunne påvirke nabolokals trafikanten. En eventuell folkeavstemning avholdt kun i vertskommunen vil kunne virke urimelig overfor de trafikantene i nabolokals kommunene som også blir berørt. Dette må hensyntas ved vurdering om det skal holdes avstemning og hvilke kommuner som skal inngå i en avstemning.

I dag har fylkeskommunen en viktig rolle i behandling av bompengeprojekter. Ved å innføre krav om folkeavstemning kan det ikke utelukkes at fylkeskommunens rolle blir redusert. Jeg mener fylkeskommunen spiller en viktig rolle når det gjelder å se helhetlig på utbygging innad i fylket og en svekket rolle for fylkeskommunen i denne sammenheng er uheldig.

Det vises i Dok. nr. 8:65 (2002-2003) til en meningsmåling gjennomført i januar 2003 om Tønsbergpakken, der 65 pst. av de spurte var imot en bompengefinansiert utbygging. Dokumentasjon viser at spørsmålsstillingen i denne undersøkelsen ikke sier noe om alternativet, dersom utbyggingen skal gjennomføres kun med statlige midler. Det kan ikke utelukkes at dette kan ha påvirket resultatet. Dette understreker at spørsmålsstillingen ved evt. lokalvalg må være svært nøye gjennomtenkt for å få svar på hva man ønsker.

På denne bakgrunn mener jeg at staten fortsatt bør legge vekt på vedtak fattet i de lokale folkevalgte organer og at lokale folkevalgte organer selv må kunne vurdere behovet for lokale folkeavstemninger i forkant av sin behandling.

